

DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı : 116

Tarih: 22.02.2008

10/134- 4062/ 8846

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Tuzla Tersanelerinde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği” konusunun Anayasamızın 98., İktüzüğün 104. ve 105. maddeleri doğrultusunda araştırılması için TBMM bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Saygı larımızla,

1. Sebahat TUNCEL - İstanbul
2. Ahmet TÜRK - Mardin
3. Selahattin DEMİRTAŞ - Diyarbakır
4. Fatma KURTULAN - Van
5. Emine AYNA -Mardin
6. Ayla AKAT ATA - Batman
7. Mehmet Nezir KARABAŞ - Bitlis
8. Bengi YILDIZ - Batman
9. Sırrı SAKIK - Muş
10. M. Nuri YAMAN - Muş
11. Özdal ÜÇER - Van
12. Aysel TUĞLUK - Diyarbakır
13. Pervin BULDAN - Iğdır
14. Gültan KIŞANAK - Diyarbakır
15. Akın BİRDAL - Diyarbakır
16. İbrahim BİNİCİ - Şanlıurfa
17. Hasip KAPLAN - Şırnak
18. Sevahir BAYINDIR - Şırnak
19. Şerafettin HALİS - Tunceli
20. Osman ÖZÇELİK - Siirt

GEREKÇE

Son dört yıllık süre zarfında dünya gemi inşaatı ve ihracatı sıralamasında Türkiye 23. sıradan 8. sıraya yükselmiş, dünya genelinde gemi inşaatı sektörü % 89 luk bir büyüme kaydederken Türkiye'de sektör hacminde % 360'lık bir artış meydana gelmiştir. Yine Türkiye'deki sektöre ilişkin verilere bakıldığında 2003'te 37 olan tersane sayısının 2007'de 76'ya çıktığı belirtilmektedir. Devam eden yeni projelerle birlikte bu rakamın 2009'da 138'e yükselmesi beklenmektedir.

Oysa Gemi İşverenleri Birliği (GİSBİR) tarafından da açıkça ifade edildiği üzere Türkiye'nin gurur tablosu olarak sunulan gemi inşa sektöründe son yıllarda yaşanan patlama temel olarak dış girdiye bağlıdır ve bu nedenle de rekabet gücünü ucuz işgücünden almaktadır. Bilindiği üzere tersanelerde armatörlerin yurt dışına pazarlamak üzere sipariş verdiği, ya da doğrudan Avrupa'dan sipariş verilen ve çoğunluğunu küçük petrol ürünü tankerlerinin oluşturduğu özel sipariş gemiler bir teslim tarihi sözü verilerek üretilmektedir. Tuzla Havzasında üretimin bölünmüş yapısı nedeniyle tersanecilik yılda bir-iki gemi üreten küçük işletmelerin elinde bir inşaat sektörü faaliyeti haline gelmiş durumdadır.

Ulaştırma Bakanlığı'nın verilerine göre 28 bin, (GİSBİR)'in verilerine göre 24 bin civarında kayıtlı ve kayıtsız işçinin çalıştığı Tuzla tersanelerinde 2008 yılında bir ayda 4 işçi, son sekiz ayda ise 16 işçi iş kazası sonucu yaşamını kaybetmiştir. 2006 yılının Kasım ve Aralık aylarında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından Tuzla Özel Tersaneler Bölgesi'nde bulunan 16 bin 173 işçinin çalıştığı 51 iş yerinde yapılan denetimler sonucunda ortaya çıkan rapordaki verilere göre 2006 yılında tersanelerde gerçekleşen 276 iş kazasında 12 işçi yaşamını yitirirken, 258 işçi yaralanmış, 6 işçi ise sakat kalmıştır. İşçilerin basına da yansıyan ifadelerine göre denize düşen bir işçi aranırken altı ay önce aynı yerden düşüp ölen bir başka işçinin cesedi çıkarılmış, eskimiş ve bir türlü değiştirilmeyen elektrik kabloları nedeniyle ve ateşi geri tepen tüp başlıkları alınmadığı için oksijen ya da LPG tüplerinin patlaması sonucu ölümlü kazalar meydana gelmiş, işçiler uygunsuz hava koşullarında çalışmaya zorlanmıştır. Tersanelerdeki çalışma koşullarının durumu bizlere ne yazık ki 18. yüzyıl İngiltere'sinin ilkel sermaye birikimi dönemini anımsatmaktadır.

Tersanelerdeki ölümlü iş kazalarının yanında etkisi uzun vadede ortaya çıkacak bir uygulama da tüm dünyada terk edilmiş bulunan yöntemlerle raspalamaya, yani kumlu kimyasal bileşikler püskürtülerek boya öncesi bir tür zımparalama yapılmaya devam edilmesidir. Bu işlem sırasında maske kullanılsa bile bakır-silisyum taneciklerinin solunum yollarına bulaşması, boya işçilerinin er ya da geç kansere yakalanması kaçınılmaz görünmektedir.

Oysa tersaneciliği bir ağır sanayi faaliyeti ciddiyetiyle ele alan Güney Kore, Japonya ve Çin'de bulunan dünyanın en büyük on tersanesinin her birinde tek bir gemi için çok kısa süreliğine gereken bir ustalık alanında bile taşeron değil, kadrolu işçi çalıştırılmaktadır. Yani taşeronlarla değil de sürekli kadrolu işçilerle gerekli güvenlik önlemleri sağlanarak yapılabilecek bir üretimin yılda en az 8-10 gemi indirebilecek doklardan oluşan büyük tesislerde yapılabileceği bilinmektedir.

Tüm bu nedenlerle,
Tersanelerde yaşanan iş kazalarının araştırılıp sorumluların belirlenebilmesi,

İş güvenliği düzenlemelerinde işverenler tarafından bireysel olduğu kadar toplu koruma önlemlerinin alınıp alınmadığının anlaşılması,

Ağır ve tehlikeli iş kapsamında bulunan gemi inşa sektörünün bu kapsamda belirtilen yönetmeliğinin hayata geçirilebilmesi,

Tersaneciliğin taşeronlaşma yerine ağır sanayi faaliyeti çerçevesinde yürütülebilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenebilmesi amacıyla Meclisimiz bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulması önerisinde bulunuyoruz.